

Stéttlausir læknanemar

**Sólveig
Bjarnadóttir**

Formaður Félags
læknanema

stjorn@laeknanemar.is

Ritstjórn *Læknablaðsins* hefur
boðið Félagi læknanema að
skrifa fasta pistla í blaðið.

Á síðasta aðalfundi Félags læknanema 16. apríl var samþykkt ályktun varðandi aðild læknanema að Læknafélagi Íslands. Læknanemar hafa hingað til ekki verið meðlimir í LÍ en með ályktuninni vill stjórn Félags læknanema óska eftir því að læknanemar sem lokið hafa fjórða námsári við Háskóla Íslands geti sótt um aðild að félaginu.

Vegna ónógs fjölda kandiðata og deildarlækna hafa læknanemar um árabil verið ráðnir í sumar-afleysingastöður á Landspítala og öðrum heilbrigðisstofnunum. Það hefur tíðkast að laun fyrir þessi störf séu greidd sem ákveðið hlutfall af launum kandiðata samkvæmt kjarasamningi LÍ. Þar sem læknanemar eru ekki aðilar að LÍ hafa þeir staðið utan stéttarfélagi ráðningarsamningi við Landspítala og fleiri stofnanir. Þannig eru læknanemar í raun samningslausir þegar kemur að kjaramálum og er það mjög óheppilegt.

Fordæmi eru fyrir því meðal annarra heilbrigðisstétta hérlendis að nemar geti fengið aðild að stéttarfélagi sinnar starfsgreinar. Mismunandi er hvernig þeirri aðild er háttáð en almennt eiga nemar sem starfa í afleysingum í viðkomandi starfsgrein rétt á aðild. Hjúkrunarfræðinemar geta eftir fyrsta námsár fengið aukaaðild að Félagi íslenskra hjúkrunarfræðinga og nemar sem þiggja laun samkvæmt kjarasamningi félagsins hafa atkvæðisrétt um viðkomandi kjarasamning. Lyfjafræðinemar sem hafa tímabundið leyfi til að gegna störfum aðstoðarlyfjafræðings eftir fjórða námsár fá fulla aðild að Lyfjafræðingafélagi Íslands. Hjá Félagi lífeindafræðinga eiga lífeindafræðinemar sem eru ráðnir til tímabundinna rannsóknarstarfa eftir fyrsta námsár rétt á aukaaðild sem veitir full félagsleg réttindi að frátöldu kjörgengi. Þá eiga sjúkraþjálfarnemar kost á aukaaðild að Félagi sjúkraþjálfara sem fagfélagi.

Sömuleiðis eru fordæmi fyrir aðild læknanema að læknafélögum á hinum Norðurlöndunum. Félag læknanema í Noregi er aðildarfélag að norska læknafélaginu og hafa læknanemar þar að mestu sömu réttindi og aðrir meðlimir. Nemarnir fá tímabundið lækningaleyfi og starfa samkvæmt kjarasamningi sem er gerður með aðkomu norska læknafélagsins.

Í Finnlandi eru tvö félög lækna, fagfélag og stéttarfélag. Allir finnskir læknanemar eru meðlimir í fagfélaginu án þess að borga félagsgjöld en nemar sem hafa lokið fjórða námsári geta starfað sem félagar í stéttarfélaginu. Í Svíþjóð geta læknanemar sótt um aukaaðild að stéttarfélagi lækna og greiða þá hluta af félagsgjöldum. Nemarnir mega starfa eftir að hafa lokið 9 önnum í námi en ekki er samið sérstaklega um þeirra kjör. Í Danmörku eru læknanemar ekki hluti af danska læknafélaginu og félag læknanema þar í landi semur um laun fyrir danska læknanema.

Í ljósi þess hvernig aðild nema að fagfélögum er háttáð í öðrum sambærilegum starfsgreinum og einnig hjá læknanemum á hinum Norðurlöndunum telur stjórn Félags læknanema eðlilegt að læknanemar eigi kost á aðild að Læknafélagi Íslands að loknu fjórða námsári. Stéttarfélagsmál læknanema hafa hingað til verið í lausu lofti og við álitum þetta mikilvægt skref til að koma þeim málum í fastar skorður. Þannig myndu læknanemar öðlast aðild að LÍ sem fagfélagi og jafnframt stéttarfélagi sem semur um kaup og kjör og tryggir lagaleg réttindi. Við teljum eðlilegt að um hlutaaðild væri að ræða þannig að læknanemar hefðu ekki kjörgengi á aðalfundi og ekki aðgang að orlofsjóði, fæðingar- eða útfararstyrk. Læknanemar myndu þá greiða félagsgjöld sem væru ákveðið hlutfall af gjöldum kandiðata og tækju mið að því að læknanemar eru ekki í föstu starfi og hefðu fyrir vikið minni réttindi til styrkja innan félagsins. Hagsmunir læknanema eru mjög í takt við hagsmuni almennra lækna og við teljum því réttast að Félag almennra lækna yrði það aðildarfélag innan LÍ sem læknanemar yrðu hluti af.

Á aðalfundi LÍ 26.-27. september næstkomandi verður lögð fram lagabreytingartillaga þess efnis að læknanemar við Háskóla Íslands geti sótt um hlutaaðild að LÍ eftir fjórða námsár. Þetta er mikið hagsmunamál fyrir læknanema og löngu tímabært að við fylgjum fordæmum læknafélaga á Norðurlöndum og fagfélaga annarra heilbrigðisstétta hér á landi. Við vonumst því eftir góðum undirtektum og væntum stuðnings frá ykkur, framtíðarkollegum, við þessa tillögu.